

CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA
Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept

Příloha č. 12

Krádeže

Typ rizikového chování	Krádež je takové jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem si ji ponechat, používat ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován. Drobné krádeže se vyskytují ve všech školách a všech stupních vzdělávací soustavy. Stejně jako v předchozím případě, jsou důvody tohoto chování různé a pro vypořádání se s daným jevem je nutné se jimi vždy v konkrétním případě zabývat.
Východiska	Rizikové situace (místo, terč, čas) Předmětem krádeže bývá de facto cokoli, co někdo může potřebovat. Hmotná škoda není vždy rozhodující, protože pro majitele mají některé předměty osobní a emocionální hodnotu. V případě krádeží není rozhodujícím situačním faktorem čas, jako v případě vandalismu, ale příležitost. Většinou se kradou věci volně položené a nezabezpečené. Čím menší předmět je a cennější nebo zajímavější, tím je pro zloděje lákavější.
<i>U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel školy/šk. zařízení.</i>	
Kdo řeší + s kým spolupracuje	- Školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog) - PPP (pedagogicko-psychologická poradenství) - SVP (střediska výchovné péče) - OSPOD (oddělení sociálně právní ochrany dětí) - Policie ČR
Legislativní rámec	Školní řád (je v souladu se základní platnou legislativou) Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí Zákon č. 200/1990, Sb., o přestupcích Zákon č. 40/2009, Sb. trestní zákoník Vyhláška č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních Vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů www.msmt.cz; www.odrogach.cz

	<i>webové stránky příslušných krajských úřadů, PPP, jednotlivých škol a školských zařízení (školní řády)</i>
Jak postupovat	Doporučený postup 1. Informaci, že krádež je hanebný čin a současně protiprávní jednání, sděľujte žákyním a žákům od počátku jejich docházky do vaší školy. Užitečné formy vštěpování bývají nejrůznější příběhy, při kterých děti buď dojmeme, anebo rozčílí následek takového jednání. 2. Do školního řádu zapracujte sankce, které škola použije v případě, že se někdo dopustí krádeže při poskytování školských služeb nebo při s nimi přímo souvisejících činnostech. 3. Každý, kdo se dopustí krádeže na školní půdě by měl mít možnost pohovořit si o svém jednání s ředitelem nebo ředitelkou školy. 4. Pečlivě se zabývejte příčinami. Některé jsou významně polehčující (dítě je ke krádeži donuceno někým jiným, z koho má strach). Někdy se může jednat i o formu kompulzivního chování, kterou je nutné řešit v rámci odborné péče. 5. S náhradou způsobené škody postupujte jako u vandalismu. Preferujte nápravu vztahu mezi poškozeným a zlodějem – trvejte na tom, aby zloděj věc vrátil přímo poškozenému, omluvil se a nabídnul za své chování nějakou kompenzaci. 6. Zákonné zástupce zloděje vyrozumívejte vždy až poté, kdy budete přesně znát příčiny, které dítě k takovému chování vedly a to zejména v případě menších dětí 7. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu, vyrozumívejte Policii ČR a oznamte podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy. 8. Každou nahlášenou krádeží se zabývejte, vyšetřujte ji. Je to důležité poselství jak pro poškozeného, tak pro zloděje. Jakmile budete k dětem mít proslovy o krádežích, nezačínajte je tím, že si všichni mají na své věci dávat dobrý pozor a vy jste jim říkali, že si to či ono nemají do školy nosit nebo to mají zamykat. Tyto informace často vyznívají, jako by za krádež mohl poškozený, nikoliv zloděj. Jakoby normální bylo všechno zamykat a ne nekrást. Rozhovory s poškozeným po nahlášení krádeže rovněž nezačínajte tímto způsobem. 9. O krádeži a jejím šetření proveďte záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – kdy – kde – jak – proč – čím..... Pozor - škoda většího rozsahu (škoda větší dle trestního zákoníku je 50.000,- Kč, škoda velkého rozsahu dle trestního zákoníku je 5.000.000,- Kč , viz. § 138) škoda nikoli nepatrná 5000,- Kč je hranice pro trestný čin. V případě, že je ukradena věc menší hodnoty než 5000,- Kč (a je to bez použití násilí – překonání překážky, není to vloupání) jedná se o přestupek proti majetku dle § 50 zák. o přestupcích č. 200/1990 Sb. v platném znění.

	Škoda na odcizené věci od 5000,- Kč výše je trestným činem krádeže dle ustanovení § 205 trestního zákoníku. V případě, že byla odcizena věc s hodnotou menší než 5.000,-Kč, ale bylo použito násilí – vypáčená skříňka, šatna, šuplík...nebo násilí vůči osobě a snaha zmocnit se věci – loupež, jedná se vždy o trestný čin.
V jakém případě vyrozumět Polici ČR/OSPOD	Kdy hlásit rodičům? Rodičům poškozeného vždy ihned, rodičům zloděje rovněž vždy, nicméně mělo by tomu předcházet precizní zjištění příčin. Celá řada dětí krade proto, že je někdo krást poslal a oni z něj mají strach. Není to sice o nic menší krádež, ale je to informace, kterou by rodič měl vědět také. Kdy hlásit policii? V případě, kdy je škoda nikoliv nepatrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopná domoci se takové nápravy. Musí se jednat o úmyslné zcizení, poškození nebo zničení věci. Hlásíte také tehdy, jestliže o to žádá poškozený nebo poškozená nebo jejich zákonní zástupci. Důležité upozornění - Škola a školské zařízení není orgán činný v trestním řízení, takže nemůže nic vyšetřovat. Pokusy o „vyšetřování“ ze strany školy, mohou nenapravitelně ovlivnit další vyšetřování Policie ČR. Kdy hlásit OSPOD? V případech, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek.
Doporučené odkazy	Odkazy, literatura JEDLIČKA, R. A KOL. Děti a mládež v obtížných životních situacích. Praha: Themis, 2004. JEDLIČKA, R., KOŤA, J. Aktuální problémy výchovy. Praha: Karolinum, 1998. JŮVA, V. Základy pedagogiky. Brno: Paido, 2000. KŘÍŽ, J. Duševní poruchy a poruchy chování u dětí a mladistvých. 1. vydání. JU České Budějovice. KYRIACOU, CH. Řešení výchovných problémů ve škole. Praha: Portál, 2004. LAZAROVÁ, B. Netradiční role učitele. O situacích pomoci, krize a poradenství ve školní praxi. 2. vyd. Brno : Paido, 2008. MATOUŠEK, O. Mládež a delikvence. Praha: Portál, 2003. TRAIN, A. Specifické poruchy chování a pozornosti. Praha: Portál, 1997. VÁGNEROVÁ, M. Psychopatologie pro pomáhající profese. Praha: Portál, 2004.